Hukuk Bölümü 2012/197 E. , 2012/206 K.

- **DAVACININ RAHATSIZLIĞINDA KULLANILAN STENT BEDELININ TARAFINA ÖDENMEMESI ÜZERINE AÇILAN DAVANIN, İDARİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTİĞİ**
  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 14

"İçtihat Metni"

Davacı : O.Ö.

Davalı : Tütün, Tütün Mamülleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri A.Ş.Genel Müdürlüğü (Yeni

Unvanı :Gayrimenkul A.Ş. Genel Müdürlüğü)

Vekilleri : Av. E.Y., Av.S.A.K.

O L A Y : Davacı, Koroner Arter hastalığı teşhisi ile takılan ilaçlı stent bedelinin ödenmesine ilişkin yaptığı 25.11.2008 tarihli başvurusunun reddine ilişkin 24.12.2008 tarih ve 9804 sayılı işlemin iptali ile 4100,00 TL maddi zararın ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

SAMSUN 2. İDARE MAHKEMESİ: 08.04.2009 gün ve E: 2009/94, K: 2009/333 sayı ile, 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemeleri'nin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un "İdare Mahkemeleri'nin görevleri başlıklı 5. ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14. ve 15. maddelerine yer verdikten sonra; 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun incelenmesinden; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde Bu Kanunun, sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortasından yararlanacak kişileri, işverenleri, sağlık hizmeti sunucularını, bu Kanunun uygulanması bakımından gerçek kişiler ile her türlü kamu ve özel hukuk tüzel kişilerini ve tüzel kişiliği olmayan diğer kurum ve kuruluşları kapsadığı, "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde Genel sağlık sigortalısı olarak bu kanunun 60 ıncı maddesinde sayılan kişilerin tanımlandığı, "Genel Sağlık Sigortalısı Sayılanlar" başlıklı 60. maddesinde Bu Kanun veya bu Kanundan önce yürürlükte bulunan sosyal güvenlik kanunlarına göre gelir veya aylık alan kişilerin madde kapsamında sayıldığı. "Finansmanı Sağlanan Sağlık Hizmetleri ve Süresi" başlıklı 63. maddesinde sağlık hizmetlerinin karşılanmasını, iş göremezlik hallerinin ortadan kaldırılmasını veya azaltılmasını temin etmek amacıyla Kurumca finansmanı sağlanacak sağlık hizmetlerinin sayıldığı, 73. maddesinde Sağlık hizmetlerinin sağlanma yöntemi ve sağlık giderlerinin Ödenmesinin düzenlendiği, "Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri " başlıklı 101. maddesinde "Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıkların iş mahkeme/erinde görüleceğinin hüküm altına alındığı, 108, maddesinde "Bu Kanunun; 73. Maddesinin 30.4.2008 tarihinde, 63. Maddesinin 1.7.2008 tarihinde, diğer hükümlerinin 2008 yılı Ekim ayı başında yürürlüğe gireceğinin bükme bağlandığının anlaşıldığı; dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, 24.12.2008 tarihinde tesis edilen dava konusu işlemin tesis edildiği tarih itibariyle söz konusu Kanunun finansmanı sağlanan sağlık hizmetleri ve süresini düzenleyen 63. maddesi ile Sağlık hizmetlerinin sağlanma yöntemi ve sağlık giderlerinin ödenmesinin düzenlendiği 73. maddesi yürürlükte olduğundan ve bu konuyla ilgili kanunda aksine bir hüküm de, bulunmadığından uyuşmazlığın görüm ve çözümünde anılan Kanunun 101.maddesi uyarınca İş Mahkemesinin görevli olduğu, bakılmakta olan davanın Sosyal Güvenlik Kurumu aleyhine yetkili İş Mahkemesi'nde açılması gerektiğinin anlaşıldığı gerekçesiyle; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15. maddesinin 1/a bendi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, yapılan itiraz Samsun Bölge İdare Mahkemesi'nce 5.11.2009 gün ve E:2009/714, K:2009/769 sayı ile reddedilerek karar onanmış ve Mahkeme kararı kesinleşmiştir.

Davacı bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

KARTAL 2. İŞ MAHKEMESİ: 01.04.2010 gün ve E: 2009/1272, K: 2010/432 sayı ile, yapılan yargılama sonucunda, davacının davalı işyerinde 657 sayılı Kanuna tabi memur olarak çalıştığı, geçirmiş olduğu koroner - arter hastalığı teşhisi üzerine 14/09/2006 tarihinde tıkalı bulunan iki kalp damarından birine ilaçlı stent takıldığı, davacının söz konusu stent bedelini davalı işverenden talep ettiği, işverenin ise davacının bu talebini 24/12/2008 tarihinde reddettiği, davacının mahkemelerine davalı işverenin işleminin iptali için dava açtığının anlaşılmış olduğu, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 73.maddesinin 30/04/2008 tarihinde, 63.maddesinin 0/107/2008 tarihinde yürürlüğe girdiği, 63.maddesinde finansmanı sağlanan sağlık hizmetleri ve süresinin düzenlendiği, 73.madde de ise sağlık hizmetlerinin sağlanma yöntemi ve sağlık giderlerinin ödenmesinin düzenlendiği, kamu personelinin genel sağlık sigortası kapsamına alınmasının, 5510 sayılı Kanunun geçici 12.maddesi ve 18/12/2009 gün ve 27436 sayılı gazetede yayınlanan tebliğ uyarınca kamu personelinin sağlık hizmetlerinin sosyal güvenlik kurumuna devrine ilişkin tebliğ doğrultusunda ve 15 Ocak 2010 tarihinden itibaren gerçekleşmiş olduğu, bu tarihten itibaren memurların tedavi yardımı hakları da sosyal güvenlik kurumu tarafından yürütülmek üzere devralınmış olduğundan, tedavi giderinin 14/09/2006 tarihinde yapıldığı göz önüne alınarak davalı idarenin işlemine karşı İdari Mahkemelerde dava açılması gerektiği sonuç ve kanaatine varıldığı gerekçesiyle; dava dilekçesinin görev yönümden reddine, mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiş, kararın temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 21. Hukuk Dairesi; 19.03.2012 gün ve E: 2010/6829, K:2012/4025 sayı ile, davacının yerinde bulunmayan bütün temyiz itirazlarının reddiyle usul ve kanuna uygun olan hükmün onanmasına karar vermiş ve Mahkeme kararı kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Ayhan AKARSU'nun katılımlarıyla yapılan 1.10.2012 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME:Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasanın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasanın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ve Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın sözlü açıklamaları ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Tuncay DÜNDAR'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının, Koroner Arter hastalığı teşhisi ile takılan ilaçlı stent bedelinin ödenmesine ilişkin başvurusunun reddine ilişkin işlemin iptali ile (stent bedeli) 4.100,00 TL maddi zararın ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, Davacının 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olarak çalıştığı, (davanın açıldığı tarihte İşletme Müdürü olan davacının daha sonra Başuzmanlığa atandığı, İşletme Müdürlüğüne atanması yolundaki talebinin 23.2.2010 tarihli makam Oluru'yla uygun görüldüğü) göğüs ağrısı şikayetiyle gittiği Manisa Üniversal Hospital hastanesinde yapılan tetkikler neticesinde Koroner Arter Hastalığı teşhisi üzerine 10.04.2006 tarihinde tıkalı bulunan iki kalp damarından birine PTCA stent takıldığı; ancak rahatsızlığının devam etmesi üzerine 08.09.2006 tarihli sevk ile T.C. Sağlık Bakanlığı Kartal Koşuyolu Yüksek ihtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesine sevk edildiği, yapılan muayene ve tetkiklerden sonra, aynı damara ilaçlı stent takılması gerektiğinin bildirilmesi nedeniyle davacının fark bedelini ödeyerek 14.09.2006 tarihinde aynı damarına ilaçlı stent takıldığı; davacının, fatura bedelinin tarafına ödenmesi yolundaki talebinin, davalı Genel Müdürlüğün 24.12.2008 tarih ve 9804 sayılı yazıları ile "Bütçe Uygulama Talimatının, Tedavi Yardımına ilişkin Uygulama Tebliğinin, Bütçe talimatına göre ilaçlı stent hariç" denilmesi gerekçe gösterilerek reddedildiği; davanın da, davacının, Kironer Arter hastalığı teşhisi ile takılan ilaçlı stent bedelinin ödenmesine ilişkin başvurusunun reddine ilişkin işlemin iptali ile stent bedeli olarak faturalandırılan 4.100,00 TL maddi zararın ödenmesi istemiyle açıldığı anlaşılmıştır.

31.5.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 506, 1479, 2925, 2926 ve 5434 sayılı Kanunlar kapsamındaki hizmet akdine göre ücretle çalışanlar (Sosyal Sigortalılar), kendi hesabına çalışanlar (Bağ-Kur'lular), tarımda kendi adına ve hesabına çalışanlar (Tarım Bağ-Kur'luları), tarım işlerinde ücretle çalışanlar, (Tarım sigortalıları), devlet memurları ve diğer kamu görevlilerini (Emekli Sandığı İştirakçileri), geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme tabi tutmuş, beş farklı emeklilik rejimini aktüeryal olarak hak ve hükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplamıştır. 5510 sayılı Kanunun iptali amacıyla açılan davada Anayasa Mahkemesi, 15.12.2006 tarih ve E: 2006/111, K: 2006/112 sayılı kararıyla, anılan Kanunun birçok maddesi ile birlikte, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabi olarak görev yapmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlilerini diğer sigortalılarla aynı sisteme tabi kılan (başta 4/c maddesi) hükümlerin iptaline karar vermiş; bu karardan sonra kabul edilen 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla 5510 sayılı Kanunda düzenlemeler yapılmış ve anılan Kanuna eklenen Geçici 1 nci ve Geçici 4 ncü maddelerle, 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1 Ekim 2008 tarihinden önce 5510 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olanlar (memurlar ile diğer kamu görevlileri) ile bunların dul ve yetimleri hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır. 5754 sayılı Kanunun kimi hükümlerinin iptali istemiyle açılan dava Anayasa Mahkemesi'nin 30.3.2011 tarih ve E: 2008/56, K:2011/58 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

5510 sayılı Kanunun 101 nci maddesinde yer alan "…bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür." bölümünün iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesi, 22.12.2011 tarih ve E: 2010/65, K: 2011/169 sayılı kararıyla (RG. 25.1.2012, Sayı: 28184) davayı redle sonuçlandırmakla birlikte; söz konusu kararın Mahkememiz önündeki uyuşmazlığa ışık tutacak şekilde şu gerekçeye dayandırmıştır: "…5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir… Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yani sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır…"

Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmaya devam edileceği; ancak, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanunun değil 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

Kaldı ki; T.C. Anayasası'nın 158.maddesindeki "…diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır " hükmü uyarınca Anayasa Mahkemesi kararının bu uyuşmazlığın çözümünde esas alınacağı tartışmasızdır.

Bu durumda, 5510 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanuna göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden kurumlarınca veya Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğini korumaya devam edeceği, dolayısıyla, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1-a maddesinde belirtilen idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları kapsamında bulunan ve 5754 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği tarihte kamu personeli olan davacı tarafından açılan davanın, görüm ve çözümünün idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Samsun 2.İdare Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Samsun 2.İdare Mahkemesi'nin 08.04.2009 gün ve E: 2009/94, K: 2009/333 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 1.10.2012 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.